

Zitting 1980–1981

16 447

Gezondheidswet voor dieren

B

ADVIES RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 30 juni 1980

Bij Kabinetsmissive van 19 april 1980, nr. 52, heeft Hare Majesteit Koningin Juliana, op voordracht van de Minister van Landbouw en Visserij, mede namens de Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, bij de Raad van State ter overweging ahangig gemaakt een ontwerp-Gezondheidswet voor dieren, met memorie van toelichting.

1. De Raad van State heeft in het voorliggende wetsontwerp en in de daarbij behorende memorie van toelichting aanleiding gevonden tot het maken van de volgende opmerkingen.

2. Het onderhavige wetsontwerp strekt ertoe nieuwe regelen te geven met betrekking tot het weren en bestrijden van dierziekten, tot het welzijn van dieren en de uitvoer van dieren en dierlijke produkten. Voorts vervangt het wetsontwerp de Veewet en enige andere wetten met uitzondering van de artikelen 66 en 68 tot en met 73 van de Veewet, welke bepalingen vooralsnog van kracht blijven. Het wetsontwerp bestrijkt derhalve een omvangrijk terrein van overheidszorg. Het is de Raad bekend dat vele organisaties, instellingen en bedrijfslichamen in het leven zijn geroepen, die op het vorenbedoelde beleidsterrein werkzaam zijn en in elk geval met bepaalde aspecten daarvan bemoeienis hebben.

Daarbij kan erop gewezen worden, dat de memorie van toelichting een toemende belangstelling signaleert van andere dan van landbouwzijde voor met name het welzijn van de dieren (op bladzijde 2 van de memorie van toelichting wordt verwezen naar de rapporten van de studiec commissie intensieve veehouderij, ingesteld door de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren). Het raadplegen van de belangrijkste van deze organisaties, instellingen en bedrijfslichamen aangaande het onderhavige wetsontwerp is naar de mening van het college aangewezen. Zulks geldt te meer, nu blijkens artikel 83 van het ontwerp het oordeel van die organisaties over regelen van algemene aard ter uitvoering van de wet op prijs wordt gesteld. Uit de memorie van toelichting blijkt evenwel niet, in hoeverre organisaties als evenbedoeld in de gelegenheid zijn gesteld hun zienswijze aangaande het ontwerp kenbaar te maken. Naar het oordeel van de Raad dient in de memorie van toelichting aangegeven te worden of, en, zo ja, in hoeverre, een zodanige raadpleging heeft plaatsgevonden. Daarbij ware, voor zover dit van voldoende gewicht is, de zienswijze van de betrokken organisaties in de toelichting te vermelden en voor zover aangewezen een reactie daarop van de betrokken bewindslieden te geven.

3. Artikel 44, eerste lid bepaalt dat de kosten welke verbonden zijn aan de uitvoering van hoofdstuk IV van het ontwerp betreffende de schadeloosstellingsregelen gedeeltelijk ten laste komen van belanghebbenden. Het tweede lid van deze bepaling schrijft voor dat de hoogte van de bijdrage bij algemene maatregel van bestuur dient te worden vastgesteld. Ter verkrijging van deze bijdrage kan Uw Minister van Landbouw en Visserij ingevolge artikel 45, eerste lid aan bepaalde categorieën van personen de verplichting opleggen tot het betalen van een geldsom ten behoeve van 's Rijk kas.

De vraag kan opgeworpen worden in hoeverre de in de artikelen 44 en volgende bedoelde heffing als een belasting is aan te merken. Alsdan valt deze onder de werkingssfeer van artikel 188, eerste lid van de Grondwet. In zijn advies van 24 januari 1979, nr. 4 betreffende een wetsontwerp met memorie van toelichting, houdende verklaring dat er grond bestaat een voorstel in overweging te nemen tot verandering in de Grondwet van bepalingen inzake de belastingen (Tweede Kamer der Staten-Generaal, zitting 1978–1979, 15 575, nr. 4, bladzijde 9) heeft het college als zijn mening uitgesproken, dat in de praktijk een zekere mate van delegatieverlening aangaande belastingen noodzakelijk is. Deze delegatie dient zich echter te beperken

tot minder essentiële onderdelen en mag nimmer betrekking hebben op de elementen van het belastbaar feit en evenmin op de normen die strekken tot het vaststellen van de kring van de belastingplichtigen.

Het wetsontwerp bepaalt in artikel 44, tweede lid uitsluitend dat de hoogte van de bijdragen bij algemene maatregel van bestuur wordt vastgesteld, welke, naar uit het eerste lid van deze bepaling afgeleid kan worden, niet alle kosten verbonden aan de uitvoering van hoofdstuk IV van het wetsontwerp kan omvatten. Mitsdien is onbepaald welk gedeelte door middel van heffing op belanghebbenden verhaald zal kunnen worden. Voorts is onduidelijk op welke wijze evenbedoelde kosten berekend zullen worden. In feite bepaalt Uw Minister van Landbouw en Visserij binnen de door artikel 45, eerste lid aangegeven grenzen, wie heffingsplichtigen zullen zijn.

Uit het vorenstaande vloeit voort, dat, mocht de voorgestelde regeling blijven binnen de door artikel 188, eerste lid Grondwet getrokken grenzen, er toch in ver gaande mate regeling van de hierbedoelde heffing gedelegeerd wordt aan een algemene maatregel van bestuur en een ministeriële regeling. Zulks valt als onwenselijk te beschouwen. Wegens de noodzaak tot terughoudendheid bij het delegeren van wetgevende bevoegdheid in belastingaangelegenheden dienen naar 's Raads oordeel voornoemde bepalingen te worden herzien.

4. Zowel op grond van artikel 21, eerste lid als op grond van artikel 77, eerste lid kan Uw Minister van Landbouw en Visserij een vergoeding van kosten vragen ter zake van het verrichten van de in beide bepalingen bedoelde diensten, volgens een door hem vast te stellen tarief. Naar aanleiding hiervan kan de vraag opgeworpen worden, in hoeverre de aan Uw Minister toekomende bevoegdheid ter zake van het verrichten van evenbedoelde diensten al dan niet een heffing in te stellen waarbij het vaststellen van het tarief zonder richtlijn ter aanduiding van de hoogte van het tarief aan hem is overgelaten, zich verdraagt met het bepaalde in artikel 188, tweede lid van de Grondwet. Indien hier van retributies kan worden gesproken, is het vaststellen van het tarief voorbehouden aan de wetgever, althans de Kroon. Het college geeft in overweging in de memorie van toelichting de delegatie nader toe te lichten.

5. De wijze waarop de wet van toepassing zal worden verklaard om besmettelijke dierziekten te weren en te bestrijden is niet uniform geregeld. In een aantal gevallen zal de wet rechtstreeks van toepassing zijn op bepaalde besmettelijke dierziekten. Daarnaast wijst ingevolge artikel 23, eerste lid Uw Minister van Landbouw en Visserij de besmettelijke dierziekten bij vee en pluimvee aan, waarop de wet van toepassing zal zijn. Voorts vestigt het college de aandacht op artikel 71, volgens welke bepaling bij algemene maatregel van bestuur de artikelen 24 tot en met 47 geheel of gedeeltelijk van overeenkomstige toepassing kunnen worden verklaard op besmettelijke dierziekten van andere dieren dan die welke in het wetsontwerp genoemd zijn.

Vergelijking met de Veewet toont aan dat de van toepassingverklaring op besmettelijke dierziekten in het onderhavige wetsontwerp in verdergaande mate gedelegeerd is dan in de Veewet. Ter motivering van de in artikel 23, eerste lid neergelegde ministeriële aanwijzingsbevoegdheid wordt in de memorie van toelichting (bladzijde 3) slechts verwezen naar de Vogelziektenwet en de Nertszen-Ziektenwet, waarin een identieke ministeriële aanwijzingsbevoegdheid is opgenomen. Voor wat betreft het weren en bestrijden van besmettelijke dierziekten bij vee en pluimvee is de vaststelling van de werkingssfeer van het wetsontwerp vrijwel geheel aan Uw Minister van Landbouw en Visserij overgelaten. Weliswaar worden in het tweede lid van artikel 23 de redenen aangegeven die tot de bedoelde aanwijzing kunnen leiden, maar daarmee is de ver gaande delegatieverlening maar ten dele gerechtvaardigd. Niet duidelijk is, waarom niet reeds thans, althans in grote lijnen, te overzien is op welke besmettelijke dierziekten het wetsontwerp van toepassing zal zijn. Het betreft in casu immers een beleidsterrein, waarop de overheid over de nodige ervaring beschikt. De Raad geeft dan ook in overweging, dat de wet zelf zoveel mogelijk de hoofdtypen van besmettelijke dierziekten vermeldt, waarop de regeling van toepassing zal zijn. Voorts zou bepaald kunnen worden dat, indien dit nodig mocht zijn, de wet bij algemene maatregel van bestuur op andere besmettelijke dierziekten van toepassing verklaard zal kunnen worden, zulks in afwachting van een wetswijziging. Voor bijzondere omstandigheden zoals spoedeisendheid zou Uw Minister van Landbouw en Visserij in verband met de wering en

de bestrijding van besmettelijke dierziekten de bevoegdheid verleend kunnen worden de wet van toepassing te verklaren. Een dergelijke ministeriële aanwijzingsbevoegdheid zou op korte termijn vervangen dienen te worden door een daartoe strekkende algemene maatregel van bestuur. Op deze wijze ontstaat een uniform stelsel, waarbij zowel de wet van toepassing verklaard wordt, alsook de nodige flexibiliteit verzekerd is. Voorts wordt een onnodig ruime delegatieverlening vermeden, terwijl de werkingssfeer van de wet op dit punt zoveel mogelijk uit de wet zelf valt af te leiden.

Ten slotte rijst de vraag of aan de Kroon niet de bevoegdheid gegeven zou kunnen worden te bepalen, wanneer dieren ervan verdacht worden met een besmettelijke dierziekte besmet te zijn.

Mocht het thans in het wetsontwerp neergelegde stelsel gehandhaafd blijven, dan dringt de Raad erop aan de noodzaak van de keuze voor dit stelsel in de memorie van toelichting deugdelijk te motiveren.

6. Vergelijking van het onderhavige wetsontwerp met de Veewet toont aan, dat het wetsontwerp op veel ruimere schaal delegeert en subdelegatie mogelijk maakt dan de Veewet dit doet. De van toepassingverklaring van het wetsontwerp op besmettelijke dierziekten is hiervoor reeds aan de orde gesteld. Voorts kan gewezen worden op de regeling van de Veterinaire dienst, zoals neergelegd in artikel 2 van het wetsontwerp. Ook de waarde vaststelling bij de schadeloosstelling geregeld in artikel 38, is in verdergaande mate gedelegeerd dan in de Veewet. In het algemeen kan gesteld worden, dat het wetsontwerp bij delegatie aan de Kroon vaker de mogelijkheid tot subdelegatie opent dan dit in de Veewet het geval is. In de memorie van toelichting wordt onvoldoende duidelijk gemaakt, dat er behoefte bestaat aan deze ruimere delegatieverlening.

Hoewel de Raad er begrip voor heeft, dat bij het vervangen van verouderde wetgeving door nieuwe wetgeving zekere verruiming van de delegatieverlening kan optreden, is hij toch van mening, dat bij afwezigheid van deugdelijke argumenten verruiming van delegatieverlening vermeden dient te worden. Het college geeft dan ook in overweging het wetsontwerp op het punt van delegatieverlening te toetsen aan de in de praktijk bestaande behoefte aan delegatie.

7. In de artikelen 17 tot en met 22 zijn bepalingen opgenomen op grond waarvan dieren en produkten die drager van smetstof kunnen zijn of waarin zich schadelijke stoffen kunnen bevinden bij invoer in Nederland kunnen worden geweerd dan wel kunnen worden onderworpen aan maatregelen ter voorkoming van verspreiding van smetstof dan wel van voor mens of dier schadelijke produkten. De artikelen 72 tot en met 77 bevatten vergelijkbare regelen voor het brengen van dieren en produkten van dierlijke oorsprong buiten Nederland. De regeling van beide onderwerpen is vrijwel geheel gedelegeerd aan Uw Minister van Landbouw en Visserij, in enige gevallen in overeenstemming met Uw Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne. De Raad kan niet inzien, dat de hoofdlijnen van een zodanige regeling niet bij algemene maatregel van bestuur zouden kunnen worden vastgesteld. Het college beveelt dan ook aan deze materie bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te doen vaststellen.

8. De Raad mist in het ontwerp noch een bepaling, volgens welke ministeriële regelingen van algemene aard ter uitvoering van het bij of krachtens de wet bepaalde in de Nederlandse Staatscourant dienen te worden bekend gemaakt. Een bepaling van een zodanige strekking behoort naar het gevoelen van het college alsnog in het wetsontwerp opgenomen te worden. Voor het geval bijzondere omstandigheden zich tegen een dergelijke publicatie zouden verzetten, zou zonodig een ontsnappingsclausule in de bepaling opgenomen kunnen worden.

9. De vraag kan gesteld worden, of het niet mogelijk is bepaalde bevoegdheden van de centrale overheid over te brengen naar de provincie of naar de gemeente. Naar de mening van de Raad zou, gelet op de betekenis die alom aan het streven naar decentralisatie wordt toegekend, in de memorie van toelichting aan deze problematiek ten minste enige aandacht dienen te worden geschonken.

10. In artikel 3 betreffende de Raad voor Veterinaire aangelegenheden wordt in ver gaande mate regeling van de samenstelling gedelegeerd aan Uw Minister van Landbouw en Visserij, in overeenstemming met Uw Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne. Overwogen dient te worden in het wetsontwerp zelf bepalingen op te nemen aangaande benoeming, schorsing en ontslag van de voorzitter en de

leden van de Raad benevens de werkwijze, samenstelling en bevoegdheden van de Raad. Voorts behoort uit de wettelijke regeling te blijken, in hoeverre er sprake is van een overwegend ambtelijk dan wel een overwegend niet ambtelijk adviesorgaan. Zou dit laatste het geval zijn dan ware met artikel 87 van de Grondwet rekening te houden.

Artikel 3, tweede lid geeft voorts aanleiding tot de vraag of, gezien de bemoeienis van Uw Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne met de samenstelling van de Raad, aan hem niet eveneens desgevraagd of eigener beweging door de Raad advies moet kunnen worden uitgebracht. Ten slotte kan de vraag opgeworpen worden of, gezien het omvangrijke beleidsterrein waarop de wet van toepassing zal zijn, ook niet andere ministers, zoals de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk bij de samenstelling van de Raad betrokken moeten worden.

11. Ingevolge artikel 4, vierde lid bezitten de ambtenaren, bedoeld in het tweede lid van dat artikel, ter vervulling van hun taak ver gaande bevoegdheden. Op grond van artikel 64 bezitten de consultant in algemene dienst voor de bijteelt en zijn assistenten vergelijkbare bevoegdheden.

Daarnaast bevat het wetsontwerp diverse bepalingen inhoudende een verplichting tot het verlenen van medewerking c.q. het verstrekken van de nodige inlichtingen. Aangenomen mag worden, dat evenbedoelde functionarissen mede als gevolg hiervan over informatie, waarvan geheimhouding gewenst is, kunnen beschikken.

In het wetsontwerp ontbreekt een geheimhoudingsverplichting. Zulks is als juist te beschouwen, indien artikel 59 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement en artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht een voldoende grondslag bieden voor de gewenste mate van geheimhouding. Het college moge in overweging geven aan dit punt in de memorie van toelichting enige aandacht te schenken.

12. Het wetsontwerp bevat geen bijzondere voorzieningen ten aanzien van het beroep tegen krachtens het wetsontwerp te nemen besluiten die niet van algemene strekking zijn. In de memorie van toelichting wordt over de rechtsbescherming bij zodanige besluiten waarvan het wetsontwerp er vele kent, niets gezegd. De Raad dringt erop aan dit vraagstuk alsnog in overweging te nemen en daarbij met name

na te gaan of het College van Beroep voor het Bedrijfsleven in aanmerking komt deze besluiten in beroep te beoordelen. Voor de keuze van dit rechterlijk college pleit dat het op vergelijkbare terreinen werkzaam is en mede daarom over de nodige deskundigheid beschikt. Mocht aan het Arob-beroep de voorkeur worden gegeven dan ware, zoals gebruikelijk, in de memorie van toelichting te vermelden dat de beslissing over de bevoegdheid uiteindelijk berust bij de Afdeling rechtspraak van de Raad van State.

13. Op diverse plaatsen wordt in het wetsontwerp de term «beschikking» gehanteerd, in de zin van «regeling van algemene aard». Te wijzen valt op de artikelen 17, derde lid, 18, tweede lid en 20, derde lid. Hoewel op het onderhavige beleidsterrein de term «beschikking» in evenbedoelde betekenis niet ongebruikelijk is, meent de Raad dat het overweging verdient deze term, die verwarring kan wekken, te vermijden.

14. Artikel 82, derde lid, stelt dat de Gezondheidswet voor dieren niet treedt in hetgeen bij of krachtens de Wet op de dierproeven (Stb. 1977, 67) en de Wet dierenvervoer (Stb. 1977, 83) is of kan worden geregeld. Als gevolg hiervan zullen krachtens het onderhavige wetsontwerp geen regelen gesteld kunnen worden met betrekking tot een materie welke ook krachtens genoemde wetten geregeld zal kunnen worden. Hierbij ware er op te wijzen dat het wetsontwerp op diverse plaatsen vervoermiddelen noemt, als een aangelegenheid ten aanzien waarvan krachtens een gedelegeerde bevoegdheid regelen gesteld kunnen worden. Ter illustratie zij verwezen naar artikel 7, eerste lid, onder k. Te dien aanzien wordt in de memorie van toelichting (bladzijde 10) gesteld, dat in het kader van de bestrijding van besmettelijke dierziekten op grond van het bepaalde onder k eisen kunnen worden gesteld aan vervoermiddelen en het vervoeren en verzamelen van dieren. Voor wat het welzijn van de dieren betreft, wordt gesteld dat vervoersvoorschriften kunnen worden gegeven op grond van de Wet dierenvervoer.

Allereerst kan de Raad niet inzien, hoe in de praktijk maatregelen voor beide doeleinden uiteen te houden zijn. Het lijkt immers mogelijk op grond van de Wet dierenvervoer aan vervoermiddelen eisen te stellen, welke (kunnen) dienen tot het bestrijden en het weren van een besmettelijke

dierziekte. Dergelijke regelingen zijn eveneens te beschouwen als in het belang van het welzijn van dieren. Artikel 82, derde lid, doet dan ook de vraag rijzen of krachtens het onderhavige wetsontwerp maatregelen getroffen kunnen worden welke vervoermiddelen en dergelijke raken. Het college heeft zich afgevraagd of de woorden «of kan worden» niet geschrapt dienen te worden.

15. Ingevolge artikel 85 van het wetsontwerp levert overtreding van het bij of krachtens de Gezondheidswet voor Dieren bepaalde een economisch delict op. De Raad geeft in overweging de in de memorie van toelichting gegeven motivering voor deze keuze uit te breiden. Daarbij zou erop gewezen kunnen worden dat het wetsontwerp in het merendeel der gevallen betrekking heeft op activiteiten welke uitgeoefend worden in het kader van vee- en pluimveehouderijbedrijven, waaronder intensieve vee- en pluimveehouderijbedrijven begrepen. Zulks kan een argument opleveren om de Wet economische delicten van toepassing te verklaren, aangezien deze wet een arsenaal van maatregelen en sancties bevat, welke in het bijzonder zijn toegespitst op activiteiten die bedrijfsmatig of in ondernemingsverband verricht worden. Voorts kan verwacht worden dat met betrekking tot de opsporing en vervolging van strafbare feiten op het onderhavige beleids terrein een nauwe samenwerking aangewezen is tussen enerzijds de opsporings- en vervolgingsambtenaren en anderzijds de ambtenaren die belast zijn met het toezicht op de uitvoering van het bij of krachtens de wet bepaalde.

Ten slotte zou erop gewezen kunnen worden, dat vele andere wetten dan die waarvan in het wetsontwerp sprake is en welke vallen onder het Ministerie van Landbouw en Visserij reeds onder de werkingsfeer van de Wet op de Economische Delicten zijn gebracht.

16. Considerans

De woorden «tot de wering en bestrijding» ware te wijzigen in: tot het weren en bestrijden. Voor de woorden «het welzijn» ware in te voegen het woord: tot.

17. Artikelen

Artikel 4, tweede lid

In dit artikel ware, al dan niet met handhaving van de passage «het toezicht op», in te voegen: en de uitvoering van, of woorden van gelijke strekking.

Artikel 5

Nog afgezien van de vraag of deze bepaling duidelijk is, moet worden opgemerkt dat de redactie ervan niet fraai is. Tevens ware toe te lichten wat in de praktijk het verschil is tussen de hier beoogde bevoegdheid en de bevoegdheid, als bedoeld in artikel 2, tweede lid.

Artikel 9, eerste lid, onder b

De term «bedrijfsmatig» ware in de memorie van toelichting nader te omschrijven.

Artikel 11, eerste lid

De vraag kan worden gesteld in hoeverre het houden van een «verkoping» identiek is met het houden van een «markt». Indien beoogd is met beide termen hetzelfde aan te duiden, ware «verkoping» te vervangen door: markt. Indien zulks niet het geval is, ware het woord «verkoping» ter onderscheiding van «markt» in de toelichting toe te lichten.

Artikel 12

De passage «eisen worden gesteld» lijkt, gezien de daaropvolgende passage «regelen worden gegeven», overbodig en kan derhalve vervallen.

Artikel 16, derde lid

Om aan te geven dat aan een toestemming voorschriften kunnen worden verbonden en dat deze onder beperkingen kan worden verleend dient de daartoe gebruikelijke formulering te worden gebezigd. Deze bestaat hierin, dat tot uitdrukking wordt gebracht, dat de toestemming onder beperkingen kan worden verleend, en dat aan een toestemming voorschriften kunnen worden verbonden. Ter vergelijking moge gewezen worden op artikel 15, zesde lid van de Wet ziekenhuisvoorzieningen (Stb. 1971, 268).

Artikel 18, eerste lid

In dit artikel en in andere bepalingen van het wetsontwerp is sprake van een voorbehoedende behandeling. De Raad meent dat deze term die taaknuttig niet gangbaar is, nader moet worden toegelicht.

Artikel 31

Deze bepaling doet de vraag rijzen of het niet eveneens wenselijk is de tijdstippen vast te laten stellen waarop de ziekte is ontstaan en geëindigd. Ingevolge artikel 38, tweede lid, kan het percentage voor de schadeloosstelling

immers variëren, al naar gelang er sprake is van ziek vee respectievelijk ziek pluimvee dan wel van verdacht vee respectievelijk verdacht pluimvee.

Artikel 32, derde lid

De laatste volzin ware in die zin te lezen dat de ontheffing wordt verleend onder beperkingen en dat daaraan de voorschriften, zoals Onze Minister deze beperkingen en voorschriften nodig acht, dienen te worden verbonden. Dit geldt overeenkomstig voor de artikelen 36, tweede lid en 76.

Artikel 38, derde en achtste lid

Kennelijk wordt in beide artikelen op verplichtende voorwaarden gedoeld. De voor dat geval meest gebruikelijke formulering, welke als elementen behelst «... kan onder beperkingen worden verleend» benevens «... kunnen voorschriften worden verbonden», dient daartoe te worden aangevend.

Artikel 60, tweede lid

Als muilkorven praktisch niet meer verkrijgbaar zijn, zoals de memorie van toelichting stelt, verdient het geen aanbeveling een der desbetreffende, hier opgenomen uitzonderingen te handhaven.

Artikel 63

In deze bepaling wordt het begrip consulent als de Consulent in algemene dienst voor de bijtelt omschreven. Te overwegen ware deze omschrijving in artikel 1 van het ontwerp op te nemen.

Artikel 66, eerste lid

In dit artikel dient tot uitdrukking gebracht te worden dat bedoeld is de waarde in gezonde toestand, analoog aan artikel 38, tweede lid.

Artikel 67, tweede lid

Het verdient overweging ook hier de kantonrechter drie beëdigde deskundigen te laten benoemen, waaronder de consulent begrepen is. Verwezen moge worden naar artikel 40, tweede lid.

Artikel 72, derde lid

Onder d is kennelijk bedoeld te verwijzen naar de bewijsstukken in het tweede lid en niet naar het eerste lid.

Artikel 75, eerste lid

Aangenomen mag worden dat hier beoogd is te verwijzen naar de artikelen 72 en volgende, en niet naar de bepalingen 71 en volgende.

Artikel 81

Dit artikel geeft aan de directeur onder omstandigheden de bevoegdheid tot het uitoefenen van politiedwang.

In dit artikel zou tevens dienen te worden bepaald dat dit eerst kan geschieden, bijzondere omstandigheden – bijvoorbeeld spoed – uitgezonderd, na een daartoe strekkende waarschuwing of aanzegging.

Artikel 83, eerste lid

In deze bepaling zou tot uitdrukking gebracht dienen te worden dat zulks eveneens dient te geschieden bij in-trekking of wijziging van bedoelde ministeriële regelingen van algemene aard.

Artikel 88

De passage «vervalt dan wel» is overbodig en kan geschrapt worden.

Artikel 89

Het eerste lid van dit artikel regelt de citeertitel van het wetsontwerp, terwijl het tweede lid de inwerkingtreding daarvan regelt. Beide aangelegenheden dienen in twee afzonderlijke artikelen te worden opgenomen.

18. Memorie van toelichting

Ter bevordering van de duidelijkheid zou volgens de Raad de memorie van toelichting kunnen aanvangen met inleidende passages waaruit in grote lijnen de strekking en de voorgeschiedenis van het wetsontwerp blijken. Eerst daarna zou op de diverse onderdelen van het wetsontwerp nader ingegaan dienen te worden.

Op diverse plaatsen wordt in de memorie van toelichting verwezen naar EEG-richtlijnen. Daarbij ware alsnog een vindplaats te vermelden.

De Raad van State geeft U in overweging het wetsontwerp te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening is gehouden.

De Vice-President van de Raad van State,
(get.) M. Ruppert

